



Case kostendelersnorm

Generieke case, af te nemen door alle werknemers van It's Public / November 2021

Introductie voor interviewer

Dit is een uitgewerkte case voor de sollicitatieronde van junioren. Meer info over de bijstand, bekijk onze [eigen publicatie](#) over de bijstand, tevens een mooie kans om de oude huistijl te aanschouwen. Bij deze case horen ook twee bijlage, deze zijn terug te vinden in het mapje van deze case. Zorg dat je deze van te voren uitprint.

1. Bijlage 1 - Informatie van in- en uitstroom bijstand
2. Bijlage 2 - Uitleg kostendelersnorm



Introductie voor kandidaat

Deze case gaat over de bijstand. Zoals de rijksoverheid het verwoord: "Bijstand is voor mensen die niet genoeg geld hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Het is een laatste vangnet voor mensen die bijvoorbeeld niet in aanmerking komen voor een andere uitkering of studiefinanciering".

Algemeen bijstand

De overheid heeft er baat bij om zo min mogelijk mensen in de bijstand te hebben, daarom is het in eerste instantie belangrijk om te begrijpen welke factoren invloed hebben op dit aantal.

1. Conceptueel: Kan jij aangeven wat invloed heeft op het aantal mensen in de bijstand?

- Economische conjunctuur heeft invloed op vraag naar werk
- Financiële verschil tussen hoogte bijstand en minimumloon, loont het om te gaan werken.
- Aantal nieuwe statushouders, deel daarvan komt in bijstand
- Meer ZZP'ers, minder WW → Meer bijstand
- Flexibele contracten → werkgevers geven mensen eerder een kans
- Lengte van de WW, als die korter is eerder in de bijstand
- Hoogte van de AOW leeftijd

De *uitstroomkans* is de kans dat iemand na een bepaalde periode, bijvoorbeeld. een jaar, weer de bijstand uitstroomt. [eventuele meer uitleg over deze kans]

2. Creatief: Welke factoren zouden invloed kunnen hebben op deze kans? Welke hiervan zijn het meest relevant, denk je?

- Leeftijd
- Opleidingsniveau
- Reden van instroom
- Hoe lang iemand al in de bijstand zit/of iemand al vaker in de bijstand heeft gezeten
- Netwerk van het individu/in hoeverre de omgeving van deze persoon in de bijstand zit

<Uitdelen van slides, bijlage 1 - informatie over in- en uitstroom bijstand>

3. Grafiek begrijpen: Wat valt je hieraan op?

- Reden van instroom van grote invloed op uitstroomkans
- Instroom neemt af in de tijd
- Uitstroom voor statushouders het allerlaagst
- Uitstroom vanuit studie na 12 maanden het allergrootste, maar na 2 maanden nog niet.
- Instroom vanuit werk, dan weer relatief goede kansen.
- In alle situaties, op studie na, is kans groter dan 50% dat je na een jaar nog steeds in de bijstand zit.



Kostendelersnorm

Er is maatschappelijke discussie gaande over de kostendelersnorm. Dit is een norm die ervoor zorgt dat als meerdere bijstandsgerechtigde samenwonen, ze een deel moeten inleveren op hun totale gezamenlijke bedrag van de bijstand.

<laten zien van slide: bijlage 2 - Uitleg kostendelersnorm>

4. Conceptueel: Wat is de rationale voor de kostendelersnorm?

- Een deel van de kosten van mensen die samenwonen kunnen worden gedeeld, er is voor dezelfde koopkracht/vergoeding dus minder geld nodig.

De volgende vraag eventueel overslaan zodat er ook tijd is voor de rekenvraag met aantal woningen dat vrij komt.

5. Conceptueel: Waarom zou hier discussie over zijn? Wat zouden argumenten kunnen zijn om deze norm te verhogen of geheel af te schaffen? [Zie [artikel](#) Binnenlands Bestuur]

- Voorkomen dat ouders hun kinderen op straat zetten op hun 21e, dit leidt soms tot dakloosheid.
- Financiële afhankelijkheid binnen het huishouden, de norm verplicht het voor ontvangers om zoveel mogelijk kosten samen te nemen.
- Stimuleren van bijstandsgerechtigde om samen te gaan wonen.
 - goed voor de woningmarkt,
 - Zorg dragen voor elkaar
 - Helpt tegen eenzaamheid.

Zoom-in: Rotterdam

Ook in de gemeenteraad in Rotterdam is er veel discussie over de kostendelersnorm, en steeds meer stemmen lijken op te gaan om deze af te schaffen. Er is een indirect effect van het afschaffen van de kostendelersnorm op de woningmarkt. Met de kostendelersnorm is er namelijk geen prikkel om te gaan samenwonen, schaf je de kostendelersnorm af, dan is die er wel.

Wethouder werk en inkomen wil goed voorbereid zijn op de discussie en vraagt It's Public uit te rekenen hoeveel woningen het op zou leveren als in die gemeente de kostendelersnorm wordt afgeschaft.

6. Kwantitatief: Zou jij hier een inschatting van willen maken?

- Voor simpliciteit bekijken we alleen de groep alleenstaande en welke van dit deel zou gaan samenwonen met ze 2e. Verder onderzoek is nodig om te kijken hoe de verdeling over de aantallen per huishouden precies is.
Alleenstaande bijstandsgerechtigde = inwoners * %bijstand * % alleenstaand.
 $623.000 * 8\% * 70\% = 34.900$ alleenstaande bijstandsgerechtigden.
- Daarvan gaan door het afschaffen van de kostendelersnorm uiteindelijk 30% samenwonen. Dit geeft ongeveer $35.000 * 30\% / 2 = 5.250$ woningen. Delen door 2 aangezien maar één van de twee huizen vrijkomt.



Indien eerder overgeslagen:

5. Conceptueel: Wat zouden andere redenen zijn om de kostendelersnorm af te schaffen?

7. Communicatie: Zou je je bevindingen willen samenvatten (voor de wethouder)?

Extra vragen, indien tijd over:

8. Kwantitatief: Wat zijn de totale directe kosten van de uitkering voor de bijstand in Nederland?

- Aantal bijstandsgerechtigden * nominaal bedrag per bijstandsgerechtigden * kostendelersnormfactor(deel van mensen ontvangt niet de volle pont) = $400.000 * 1.050 * 0.8 = 336 \text{ mln}$

- Aantal alleenwonende bijstandsgerechtigden * nominaal bedrag per bijstandsgerechtigden + aantal samenwonende bijstandsgerechtigden * nominaal bedrag per bijstandsgerechtigden * kostendelersnorm = $300.000 * 1.050 + 100.000 * 1.050 * 70\% = 389 \text{ mln}$

9. Conceptueel: Wat voor indirecte kosten zijn er voor de overheid?

- Toekenners van de bijstand, controleurs van de bijstand, verplichte cursussen of programma's vanuit de gemeente zoals sollicitatietrainingen, transactiekosten ...